

# **ZAKON**

## **O ZAPALJIVIM I GORIVIM TEČNOSTIMA I ZAPALJIVIM GASOVIMA**

### **I. UVODNE ODREDBE**

#### **Predmet i primena**

##### **Član 1.**

Ovim zakonom uređuju se bezbednosni uslovi u pogledu primene mera zaštite od požara i eksplozija prilikom postavljanja, izgradnje, rekonstrukcije, dogradnje i sanacije (u daljem tekstu: izgradnja i sanacija) i prilikom korišćenja postrojenja i objekata za proizvodnju, preradu, doradu, pretakanje, skladištenje, držanje i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, radi sprečavanja nastajanja i širenja požara i eksplozija i gašenja požara, kao i sprovođenje nadzora nad ovim merama.

#### **Izuzeci od primene**

##### **Član 2.**

Transport zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova nije predmet uređivanja ovog zakona i obavlja se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast transporta opasnog tereta.

Stavljanje u promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova nije predmet uređivanja ovog zakona i obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuju hemikalije.

#### **Značenje pojmova**

##### **Član 3.**

Pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) tečnost je supstanca ili smeša koja na 50°S ima napon pare jednak ili manji od 300 kPa (3 bara), koja nije u potpunosti gasovita na 20°S pri normalnom pritisku od 101,3 kPa i ima tačku topljenja ili početnu tačku topljenja na 20°S ili manje pri normalnom pritisku od 101,3 kPa;

2) gas je supstanca koja na 50°S ima napon pare veći od 300 kPa (apsolutni) ili je u potpunosti gasovita na 20°S pri normalnom pritisku od 101,3 kPa;

3) zapaljive tečnosti su tečnosti čije su tačke paljenja jednake ili niže od 60°C i klasifikuju se u jednu od tri kategorije opasnosti: kategorija 1 čija je tačka paljenja < 23°C i početna tačka ključanja ≤ 35°C, kategorija 2 čija je tačka paljenja < 23°C i početna tačka ključanja > 35°C i kategorija 3 čija je tačka paljenja ≥ 23°C i ≤ 60°C; Gasna ulja, dizel i laka ulja za loženje koja imaju tačku paljenja između ≥ 55°C i ≤ 75°C mogu se klasifikovati u kategoriju 3;

4) goriva tečnost je tečnost čija je tačka paljenja veća od 60°C, a manja ili jednaka 100°C; a ne može se klasifikovati u kategoriju 3 zapaljive tečnosti;

5) zapaljivi gas je gas ili smeša gasova koja ima interval zapaljivosti u kontaktu sa vazduhom pri temperaturi od 20°C i normalnom pritisku od 101,3 kPa;

6) bezbednosno rastojanje je razdaljina u objektu ili oko njega ili dela objekta preko koje se u slučaju požara ili eksplozije u zavisnosti od vrste, količine i načina upotrebe zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, tipa objekta i izvedenim merama zaštite, ne očekuje ugrožavanje susednih delova objekta, drugih susednih objekata, okoline i zemljišta drugih vlasnika;

7) držanje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova je čuvanje ili odlaganje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u objektima, građevinskim delovima ili izvan njih u posudama čija ukupna zapremina ne prelazi  $2 \text{ m}^3$  gorivih tečnosti, odnosno  $0,2 \text{ m}^3$  zapaljivih tečnosti ili do 30 kg zapaljivih gasova na način predviđen ovim zakonom, propisima donetim na osnovu zakona, srpskim standardima, odnosno srodnim dokumentima i uputstvima proizvođača;

8) zona opasnosti je ugrožen prostor u kojem se trajno ili povremeno očekuje prisustvo zapaljive smeše para ili gasova koje sa vazduhom grade eksplozivne atmosfere, a koje su klasifikovane u skladu sa propisima i srpskim standardima, odnosno srodnim dokumentima;

9) objekti su građevinski objekti na određenoj lokaciji koji se sastoje od građevinskog dela i ugrađene opreme što zajedno čini tehničko-tehnološku celinu, kao što su naftovodi, gasovodi, produktovodi, rezervoari, skladišta, pretakališta i drugi objekti ili njegovi sastavni delovi, a namenjeni su za skladištenje i pretakanje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, objekti u kojima se vrši skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova radi obavljanja trgovine ili sopstvene upotrebe;

10) promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova je njihovo pretakanje, utovar ili istovar u prevozna sredstva ili iz njih, rukovanje prilikom dopreme, otpreme i smeštaja u skladištu i druge prostore, doprema i otprema pomoću naftovoda, gasovoda ili produktovoda, upotreba i druge radnje sa zapaljivim i gorivim tečnostima i gasovima;

11) posude su prenosivi sudovi sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima, konstrukcije u vidu boca, buradi, kanistera, rezervoara ili neke druge konstrukcije, izgrađeni od materijala i na način koji sprečava ispuštanje sadržaja iz njih;

12) postrojenje za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove je tehnološki sistem koji se sastoji od skladišnih rezervoara, tehnoloških rezervoara, tehnoloških procesnih posuda, posuda, kao i instalacija i uređaja za proizvodnju, preradu, doradu, pretakanje ili upotrebu zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, sistema za upravljanje i nadzor bezbednog odvijanja tehnološkog procesa, stabilnih sistema za dojavu i gašenje požara i drugih instalacija i uređaja koji zajedno čine tehnološku celinu za proizvodnju, preradu, doradu, pretakanje ili upotrebu zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova;

13) potrošač gasa je lice koje koristi gas za sopstvenu potrošnju;

14) rezervoar je građevina spojena sa tlom, koja predstavlja fizičku, funkcionalnu ili tehničko – tehnološku celinu sa svim potrebnim instalacijama, postrojenjima i opremom u kome se bezbedno skladišti zapaljiva i goriva tečnost i zapaljivi gas, izrađen prema propisima donetim na osnovu zakona, standardima, odnosno srodnim dokumentima i uputstvima proizvođača;

15) rukovanje je svaka aktivnost lica koja uključuje bilo koji vid manipulacije sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima kao npr. pretakanje, pakovanje, proizvodnja, korišćenje i sl.;

16) sanacija je izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu i postrojenju kojima se vrši popravka ili zamena uređaja, instalacija i opreme, odnosno zamena konstruktivnih elemenata objekta;

17) skladište zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova je objekat ili deo objekta ili prostor u kojem se obavlja skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, u skladu sa propisima donetim na osnovu zakona, standardima, odnosno srodnim dokumentima;

18) skladištenje je trajno ili povremeno bezbedno smeštanje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u posude ili rezervoare (ako posebnim propisima nije određeno drugačije) čiji je ukupni kapacitet veći od 2 m<sup>3</sup> gorivih tečnosti, odnosno 0,2 m<sup>3</sup> zapaljivih tečnosti ili više od 30 kg zapaljivih gasova;

19) sistem za upravljanje i kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, sastoji se od uređaja koji upozoravaju da je došlo do odstupanja od dozvoljenih vrednosti tehnoloških parametara, kada je potrebno automatski ili ručno izvršiti korekciju ili zaustaviti tehnološki proces radi sprečavanja nastanka požara ili eksplozija.

Drugi izrazi upotrebljeni u ovom zakonu, koji nisu definisani u stavu 1. ovog člana imaju značenje shodno propisima kojima je uređena oblast zaštite od požara i eksplozija.

## **Odgovornost za sprovođenje mera zaštite od požara i eksplozija**

### **Član 4.**

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinica lokalne samouprave, privredna društva, druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) i fizička lica koja rukuju ili koriste zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove, obavljaju poslove skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti ili zapaljivih gasova dužni su da postupaju u skladu sa obavezama utvrđenim ovim zakonom i propisima kojima je uređena zaštita od požara i eksplozija i da preduzmu sve neophodne mere da bi izbegli ili umanjili štetni uticaj zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova na bezbednost ljudi, životne sredine i imovine.

Pravna i fizička lica koja obavljaju poslove navedene u stavu 1. ovog člana, odgovorna su za sprovođenje mera iz istog stava.

## **Konstrukcija posuda, rezervoara, cevovoda, tehnoloških procesnih posuda koje sadrže zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove**

### **Član 5.**

Zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi mogu se držati samo u onim posudama čija je konstrukcija i oprema u skladu sa tehničkim zahtevima sadržanim u propisima o transportu opasnog tereta železnicom, drumskim saobraćajem, unutrašnjim plovnim putevima, pomorskim ili vazdušnim saobraćajem, kao i propisima koji uređuju oblast upravljanja hemikalijama.

U unutrašnjem prometu koji se odvija u okviru postrojenja sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima, mogu se koristiti i posude koje nisu u skladu sa zahtevima iz stava 1. ovog člana, ali čija specifična konstrukcija, materijal i oprema obezbeđuje sigurnu manipulaciju sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima. Specifična konstrukcija posuda dokazuje se tehničkom dokumentacijom.

Posude, rezervoari, tehnološke procesne posude, cevovodi za transport i drugi uređaji i instalacije u kojima se nalaze zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi moraju biti izgrađeni i opremljeni u skladu sa propisima i srpskim standardima.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, dokazivanje ispunjenosti zahteva za konstrukciju posuda, rezervoara, cevovoda i tehnoloških procesnih posuda koje sadrže zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove, osim opreme pod pritiskom, može se vršiti i prema inostranim propisima i standardima ukoliko su ispunjeni bezbednosni zahtevi ili ukoliko bezbednosni zahtevi nisu predviđeni propisima i srpskim standardima i ako to odobri ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

## **II. USLOVI ZA BEZBEDNU IZGRADNJU OBJEKATA I POSTROJENJA ZA SKLADIŠTENJE, DRŽANJE I PROMET ZAPALJIVIH I GORIVIH TEČNOSTI I ZAPALJIVIH GASOVA**

### **Bezbedno postavljanje**

#### **Član 6.**

Postrojenja i objekti za skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova (naftovodi, gasovodi, produktovodi, rezervoari, skladišta, pretakališta i drugi objekti ili njegovi sastavni delovi a namenjeni su za skladištenje i pretakanje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, objekti u kojima se vrši skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova radi obavljanja trgovine ili sopstvene upotrebe, stanice za snabdevanje gorivom motornih vozila i drugi slični objekti) moraju se graditi, postavljati i opremiti na način kojim se ne stvara opasnost od požara ili eksplozije u skladu sa propisima.

Za skladišne rezervoare i pretakališta u sastavu postrojenja, kao i za sve objekte iz stava 1. ovog člana moraju se pribaviti uslovi za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata odnosno lokacija za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata, koje izdaje Ministarstvo.

Uslove za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata iz stava 2. ovog člana izdaje, odnosno lokaciju za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata iz stava 2. ovog člana odobrava:

1) Ministarstvo, ako se radi o objektima čiji je kapacitet zapaljivih i gorivih tečnosti ukupne zapremine preko  $500\text{m}^3$ , a zapaljivih gasova preko  $200\text{m}^3$ , kao i za naftovode i produktovode, gasovode nazivnog radnog natpritiska preko 16 bar, gasovode nazivnog radnog natpritiska do 16 bar ukoliko prelaze teritoriju dve ili više opština u različitoj područnoj nadležnosti organizacionih jedinica Ministarstva;

2) nadležna područna organizaciona jedinica Ministarstva ako se radi o objektima čiji je kapacitet zapaljivih i gorivih tečnosti ukupne zapremine do  $500\text{m}^3$ , odnosno zapaljivih gasova do  $200\text{m}^3$ , gasovode koji nisu navedeni u tački 1) ovog stava.

Overeni situacioni plan je sastavni deo uslova iz stava 2. ovog člana koji se izdaju u postupku objedinjene procedure na osnovu idejnog rešenja utvrđenog posebnim propisom u skladu sa odredbama zakona koji uređuje izgradnju.

Za objekte iz stava 2. ovog člana koji su izgrađeni bez građevinske dozvole odobrenje za lokaciju rešenjem izdaje Ministarstvo u skladu sa članom 7. ovog zakona.

Za držanje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u skladu sa ovim zakonom, kao i za unutrašnje gasne instalacije utvrđene posebnim propisom ne pribavljaju se uslovi odnosno ne odobrava se lokacija iz stava 2. ovog člana.

### **Zahtev za odobrenje lokacije**

#### **Član 7.**

U postupku pribavljanja odobrenja lokacije iz člana 6. st. 2. i 5. ovog zakona podnosilac zahteva za izdavanje odobrenja za lokaciju objekta mora uz zahtev priložiti nadležnom organu za zaštitu od požara:

1) situacioni plan terena na kome je planirana izgradnja objekta za koji se traži odobrenje lokacije i koji mora biti u odgovarajućoj razmeri radi sagledavanja bezbednosnih rastojanja (najviše u razmeri 1:500), sa označenim i ucrtanim planiranim i postojećim objektima i postrojenjima i njihovom namenom, objektima planiranim za uklanjanje, brojevima katastarskih parcela, saobraćajnicama i energetskim instalacijama i sl, kao i ucrtanim bezbednosnim rastojanjima u tri primerka;

2) izvod iz lista nepokretnosti sa kopijom plana katastarskih parcela;

3) tehnički opis terena prikazanog na situacionom planu sa uticajem rizika od požara i eksplozija objekta koji je predmet odobrenja lokacije na objekte i prostor susednih parcela sa merama zaštite;

4) tehnički opis planiranih i postojećih objekata i postrojenja i opis tehnološkog procesa;

5) popis vrste i količine zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova koji će biti skladišteni;

6) zabeležbu o zabrani gradnje u skladu sa zakonom koji uređuje upis prava na nepokretnostima sa pozivom na dokument iz člana 6. ovog zakona od strane nosioca prava na nepokretnosti na teret svagdašnjeg vlasnika na susednim parcelama na kojima je povećan rizik od požara u smislu tačke 3) ovog stava, a da pre toga nije moguće primeniti druge tehničke mere za ograničenje ovog rizika.

U slučaju uklanjanja objekta koji je bio predmet odobrenja lokacije stiču se uslovi za brisanje zabeležbe, po zahtevu podnetom od strane nosioca prava na nepokretnosti i dostavljanju zapisnika o uklanjanju objekta sačinjenog od strane građevinskog inspektora.

Bezbednosno rastojanje se određuje na osnovu propisa i srpskih standarda.

### **Saglasnost na tehničku dokumentaciju i sprovedenost mera zaštite od požara i eksplozija**

#### **Član 8.**

Za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju postrojenja i objekata za skladištenje, proizvodnju, preradu, doradu, pretakanje, upotrebu, cevovodni transport i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova pravnim licima, odnosno preduzetnicima, Ministarstvo daje saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara i eksplozija i utvrđuje podobnost za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara i eksplozija.

Odredba stava 1. ovog člana primenjuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zaštite od požara.

## **Osnovni zahtevi zaštite od požara i eksplozija i način postizanja zahteva**

### **Član 9.**

Prilikom projektovanja i izgradnje objekata i postrojenja za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove mora se uzeti u obzir zaštita od požara, koja je uređena posebnim propisom, tako da se u slučaju nastanka požara i eksplozija:

- 1) očuva nosivost konstrukcije tokom vremena utvrđena posebnim propisom;
- 2) omogući gašenje požara i spreči širenje vatre i dima u objektima i postrojenjima;
- 3) spreči širenje vatre i produkata eksplozije na susedne objekte i postrojenja;
- 4) omogući da lica mogu bezbedno da napuste objekte i postrojenja, odnosno da se omogući njihovo spašavanje.

Smatra se da je osnovni zahtev zaštite od požara i eksplozija ispunjen ako su sprovedeni zahtevi zaštite od požara utvrđeni posebnim propisima, standardima i drugim aktima kojima je uređena oblast zaštite od požara i eksplozija.

Ukoliko ispunjenost zahteva zaštite od požara i eksplozija nije moguće dokazati na način propisan u stavu 2. ovog člana, Ministarstvo može prihvatiti dokazivanje ispunjenosti zahteva zaštite od požara i eksplozija i prema inostranim propisima i standardima, kao i prema priznatim metodama proračuna i modelima, ukoliko su oni tim propisima predviđeni.

Ispunjenost zahteva zaštite od požara i eksplozija prema priznatim metodama proračuna i modelima dokazuje se funkcionalnom probom sistema u realnim uslovima prilikom utvrđivanja podobnosti za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara, u skladu sa posebnim propisom.

Odstupanje od osnovnog zahteva zaštite od požara moguće je ako je taj zahtev bliže uređen posebnim propisom.

## **Uslovi koje moraju ispunjavati tehnološki procesi u kojima se upotrebljavaju zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi**

### **Član 10.**

Tehnološki procesi u kojima se upotrebljavaju zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi u količini i na način da formiraju zapaljivu ili eksplozivnu atmosferu moraju imati sistem za upravljanje i kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, kada je to utvrđeno propisima, kojima je uređena oblast zaštite od požara i eksplozija ili zahtevano procenom rizika, izrađenom prema priznatim metodama iz oblasti požara i eksplozija.

U objektima u kojima se odvijaju tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana mora se ugraditi sistem za otkrivanje i javljanje požara, a u postrojenjima na otvorenom prostoru to može biti i sistem za otkrivanje i javljanje požara bez automatskih javljača požara.

U objektima i postrojenjima u kojima se odvijaju tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana mora se ugraditi sistem za gašenje požara, samo kada je to utvrđeno propisima ili zahtevano procenom rizika.

## **Požarni sektori**

### **Član 11.**

Tehnološki procesi u objektima u kojima se koriste, skladište, drže ili proizvode zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi u količini i na način da formiraju zapaljivu ili eksplozivnu atmosferu, moraju se vršiti samo u objektima ili prostorijama koje su od drugih objekata i prostorija odvojeni na takav način da se spreči prenos požara.

## **Eksplozivni odušak**

### **Član 12.**

Objekti i prostorije u kojima se koriste, skladište, drže ili proizvode zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi u količini i na način da formiraju eksplozivnu atmosferu, moraju se graditi tako da se obezbedi bezbedno rasterećenje objekta ili prostorije usled pojave eksplozije.

## **Instalacija bezbednosne rasvete**

### **Član 13.**

Prilikom izgradnje objekata i postrojenja sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima moraju se ugraditi instalacije bezbednosne rasvete, u skladu sa propisima i standardima koji uređuju ovu oblast.

## **Zaštita od statičkog elektriciteta**

### **Član 14.**

U tehnološkim procesima u kojima se upotrebljavaju zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi u količini i na način da formiraju zapaljivu ili eksplozivnu atmosferu, moraju se primeniti mere zaštite od statičkog elektriciteta radi sprečavanja izbijanja požara i eksplozija.

Bliže propise o merama zaštite iz stava 1. ovog člana donosi ministar nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: ministar).

## **Zaštita od atmosferskog pražnjenja**

### **Član 15.**

Objekti i postrojenja sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima moraju se štiti od atmosferskog pražnjenja.

Postavljanje instalacije mora se sprovesti u skladu sa propisima i standardima koji uređuju ovu oblast.

## **Analiza zona opasnosti na mestima ugroženim od eksplozivnih smeša**

### **Član 16.**

Sastavni deo tehničke dokumentacije za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju postrojenja i objekata za proizvodnju, skladištenje, preradu, doradu, pretakanje ili upotrebu i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, je i analiza zona opasnosti na mestima ugroženim od eksplozivnih smeša.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, analiza zona opasnosti ne mora biti sastavni deo tehničke dokumentacije, ukoliko su zone opasnosti utvrđene važećim pravilnicima.

U slučajevima kada nije vršena dogradnja ili rekonstrukcija, a postoji već izgrađen objekat u kojem se odvijaju tehnološki procesi u kojima se upotrebljavaju zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi, kada pravilnicima nisu utvrđene zone opasnosti, za potrebe utvrđivanja karakteristika opreme u pogledu požara i eksplozija mora se izraditi analiza o zonama opasnosti.

Analiza zona opasnosti izrađuje se u skladu sa propisima, standardima i priznatim metodama.

Na analizu zona opasnosti iz stava 3. ovog člana obavezno se pribavlja saglasnost Ministarstva.

### **Opremanje objekata i postrojenja aparatima za početno gašenje požara**

#### **Član 17.**

Objekti i postrojenja sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima moraju biti opremljeni potrebnim aparatima za početno gašenje požara.

### **Obeležavanje opreme i uređaja za gašenje požara**

#### **Član 18.**

Oprema i uređaji u objektima i instalacijama sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima koja služi za gašenje, sprečavanje širenja požara i eksplozija mora biti vidno obeležena u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

## **III. USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA SKLADIŠTENJA, DRŽANJA I PROMETA ZAPALJIVIH I GORIVIH TEČNOSTI I ZAPALJIVIH GASOVA I ODRŽAVANJE I KONTROLISANJE POSTROJENJA**

### **Organizacija i kontrola sprovođenja mera zaštite od požara i eksplozija**

#### **Član 19.**

Pravna lica koja obavljaju delatnost vezanu za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove dužna su da organizuju, sprovode i vrše kontrolu mera zaštite od požara i eksplozija utvrđenih ovim zakonom i propisima kojima je uređena zaštita od požara i eksplozija i da upoznaju zaposlene sa merama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozija, kao i sa postupcima za gašenje požara.

Fizička lica koja rukuju zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima dužna su da sprovode i vrše kontrolu mera zaštite od požara i eksplozija utvrđenih ovim zakonom i propisima kojima je uređena zaštita od požara i eksplozija.



**Uslovi koje mora ispunjavati pravno i fizičko lice koje obavlja  
poslove skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih  
tečnosti ili zapaljivih gasova**

**Član 20.**

Pravna lica koja obavljaju poslove skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti ili zapaljivih gasova moraju upoznati zaposlene sa merama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozija kao i sa postupcima za gašenje požara.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su da organizuju, sprovode i vrše kontrolu mera zaštite od požara i eksplozija utvrđenih ovim zakonom i propisima kojima je uređena zaštita od požara i eksplozija.

Fizička lica koja neposredno obavljaju poslove iz stava 1. ovog člana, kao i lica koja obavljaju ove poslove u pravnom licu dužna su da sprovode i vrše kontrolu mera zaštite od požara i eksplozija utvrđenih ovim zakonom i propisima kojima je uređena zaštita od požara i eksplozija.

U objektima i prostorijama gde se obavlja skladištenje i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova na vidnim mestima moraju biti postavljene oznake o opasnosti od požara i eksplozija, uputstva za bezbedan rad i postupanje u slučaju nastanka požara i eksplozije.

**Uslovi i način osposobljavanja lica**

**Član 21.**

Zaposleni u pravnom licu i fizička lica koja obavljaju poslove pretakanja, utovara ili istovara u prevozna sredstva ili iz njih, poslove dopreme i otpreme pomoću naftovoda, gasovoda ili produktovoda, poslove neposredno vezane za dopremu, otpremu i smeštaj u skladišta i druge prostore, uključujući bilo koji vid manipulacije sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima (kao npr. pretakanje, pakovanje, proizvodnja, korišćenje i sl.), kao i upotrebu i druge radnje sa zapaljivim i gorivim tečnostima i gasovima, moraju pohađati posebnu obuku i položiti stručni ispit iz oblasti zaštite od požara prema zakonu koji uređuje oblast zaštite od požara i posebnom propisu kojim je uređen način polaganja tog ispita.

**Zabrana skladištenja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti ili  
zapaljivih gasova**

**Član 22.**

Skladištenje i promet zapaljivih i gorivih tečnosti ili zapaljivih gasova ne može se obavljati u objektima, delovima objekata ili prostorijama koji nisu namenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova.

U skladištima i postrojenjima za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove ne može se skladištiti i obavljati promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u količinama većim od odobrenih.

U objektima i prostorijama koje se koriste za skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova zabranjeno je držati gorive materije i hemikalije koje po svojim svojstvima mogu biti uzrok nastanka požara.

## **Uslovi držanja**

### **Član 23.**

Zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi mogu se držati u objektima, delovima objekata ili prostorijama koji nisu namenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova samo pod propisanim uslovima.

Za zapaljive i gorive tečnosti iz stava 1. ovog člana mora postojati isprava koja sadrži podatak o tački paljenja.

## **Upotrebljena ambalaža**

### **Član 24.**

Upotrebljena ambalaža u kojoj su držane zapaljive i gorive tečnosti i zapaljivi gasovi čuva se u posebnoj prostoriji, pod uslovima predviđenim za držanje i smeštaj zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova.

Upotrebljena ambalaža može se koristiti i za držanje tečnosti koje ne spadaju u kategoriju zapaljivih i gorivih tečnosti, pod uslovom da su očišćene i uklonjene oznake o opasnostima.

## **Zone opasnosti**

### **Član 25.**

U zonama opasnosti zabranjeno je:

- 1) držanje i upotreba alata, uređaja, opreme i instalacije koje nisu predviđene za rad u zonama opasnosti, a mogu biti uzročnik nastanka požara, ili eksplozije;
- 2) pušenje i korišćenje otvorene vatre u bilo kom obliku;
- 3) odlaganje zapaljivih i drugih materija koje nisu namenjene tehnološkom procesu;
- 4) pristup vozilima koja pri radu svog pogonskog uređaja mogu proizvesti varničenje;
- 5) nošenje odeće i obuće koja može dovesti do nagomilavanja statičkog elektriciteta i upotreba uređaja i opreme koji nisu propisno zaštićeni od statičkog elektriciteta.

## **Održavanje i kontrola ispravnosti objekata i postrojenja**

### **Član 26.**

Održavanje i kontrola ispravnosti objekata i postrojenja za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove obavlja se na način i u vremenskim razmacima određenim propisom, odnosno uputstvom proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija.

Održavanje i kontrola ispravnosti objekata i postrojenja iz stava 1. ovog člana obavljaju stručno osposobljena lica, prema posebnim propisima i standardima kojima je uređena oblast održavanja i bezbednosti ovih objekata, postrojenja i njihovih delova.

Radovi sanacije mogu se izvoditi isključivo u skladu sa tehničkom dokumentacijom na koju je pribavljena saglasnost prilikom izgradnje objekta.

Nakon izvršenih radova sanacije vlasnik ili korisnik je u obavezi da pre upotrebe objekta izvesti Ministarstvo o završetku radova sanacije, nakon čega se mora izvršiti inspekcijski pregled sa aspekta zaštite od požara.

### **Održavanje i kontrola aparata, uređaja, opreme, instalacija i sistema**

#### **Član 27.**

Aparati, uređaji, oprema, instalacije i sistemi u objektima i postrojenjima za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove moraju se održavati i kontrolisati u skladu sa tehničkim propisima, standardima i uputstvima proizvođača.

O proveru ispravnosti aparata, uređaja, opreme, instalacije i sistema u objektima i postrojenjima za zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove vodi se posebna dokumentacija o održavanju i kontroli u skladu sa tehničkim propisima, standardima i uputstvima proizvođača.

Proveru ispravnosti (kontrolisanje) može vršiti pravno lice koje ima ovlašćenje Ministarstva, u skladu sa važećim propisima kojima se uređuje zaštita od požara.

### **Održavanje i kontrolisanje rezervoara, posuda, tehnoloških procesnih posuda i cevovodi za transport sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima**

#### **Član 28.**

Rezervoari, posude, tehnološke procesne posude i cevovodi za transport koji sadrže zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove moraju se održavati i kontrolisati pre upotrebe i tokom upotrebe na način i u rokovima određenim tehničkim propisima.

## **IV. NADZOR**

### **Sprovođenje inspekcijskog nadzora**

#### **Član 29.**

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nadzor nad primenom ovog zakona u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši Ministarstvo preko inspektora u okviru delokruga utvrđenog zakonom.

### **Prava i dužnosti Ministarstva**

#### **Član 30.**

U vršenju inspekcijskog nadzora Ministarstvo, naročito, ima pravo i dužnost da utvrđuje:

1) da li su prilikom izgradnje, rekonstrukcije i dogradnje objekata i postrojenja za skladištenje, preradu, doradu, pretakanje ili upotrebu, držanje i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, ispunjeni propisani uslovi;

2) da li su preduzete mere zaštite od požara i eksplozija prilikom upotrebe objekata i postrojenja i prilikom skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova;

3) da li su rezervoari, tehnološke procesne posude, cevovodi za transport i drugi uređaji i instalacije u kojima se nalazi zapaljiva i goriva tečnost i zapaljivi gasovi izgrađeni i opremljeni u skladu sa odredbama ovog zakona i tehničkim propisima i standardima;

4) da li se u zonama opasnosti poštuju mere propisane ovim zakonom;

5) da li poslove skladištenja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova obavljaju fizička lica koja su za to stručno osposobljena i upoznata sa merama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozija, kao i sa postupcima za gašenje požara;

6) da li se sprovode i druge mere propisane zakonom, propisanim tehničkim zahtevima, srpskim standardima i srodnim dokumentima.

### **Mere inspekcijskog nadzora**

#### **Član 31.**

U vršenju inspekcijskog nadzora Ministarstvo je, naročito, ovlašćeno da preduzima sledeće mere:

1) zabrani izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata i postrojenja za skladištenje, preradu, doradu, pretakanje ili upotrebu, držanje i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova ako nisu ispunjeni uslovi u pogledu bezbednih rastojanja;

2) zabrani upotrebu i korišćenje objekta za koji nije pribavljena saglasnost na tehničku dokumentaciju i nije utvrđeno da je objekat podoban za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara, kada se naloženim merama ne može otkloniti opasnost od požara i eksplozija;

3) zabrani skladištenje, držanje i promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, ako za to nisu ispunjeni zakonom propisani uslovi i preči neposredna opasnost od izbijanja požara;

4) zabrani držanje, skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i gasova u rezervoarima, posudama i tehnološkim procesnim posudama i transport kroz cevovode čija konstrukcija i oprema nije u skladu sa ovim zakonom;

5) zabrani upotrebu aparata, uređaja, opreme, instalacije i sistema u objektu ili delu objekta, ako pre puštanja u rad nisu ispitani ili ne ispunjavaju propisane tehničke zahteve, standarde i srodne dokumente;

6) zabrani dalji rad na poslovima skladištenja i prometa zapaljivih tečnosti ili gasova i poslovima održavanja i kontrole ispravnosti postrojenja za zapaljive tečnosti i gasove licima koja za to nisu stručno osposobljena i nisu upoznata sa merama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozija, kao i sa postupcima za gašenje požara;

7) naloži mere ukoliko preči neposredna opasnost od izbijanja i širenja požara i eksplozije prilikom proizvodnje, skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti ili zapaljivih gasova;

8) naloži otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja, osim u slučaju iz stava 1. tačka 8) ovog člana.

## **Postupanje Ministarstva**

### **Član 32.**

Kada Ministarstvo pri vršenju nadzora utvrdi da nisu ispoštovane odredbe zakona podneće nadležnom sudu zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i naložice mere za njihovo otklanjanje, a ako utvrdi da nisu izvršene naložene mere takođe će podneti nadležnom sudu zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

## **Obaveze prema drugim inspekcijskim organima**

### **Član 33.**

Ako Ministarstvo pri vršenju nadzora utvrdi da se ne sprovode odredbe zakona i propisa, koje su u nadležnosti drugih organa dužno je da o tome odmah obavesti drugi nadležni organ.

## **V. TEHNIČKI PROPISI**

### **Donošenje tehničkih propisa**

#### **Član 34.**

Ministar nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministar) donosi tehničke propise kojima se bliže uređuje bezbednost i zaštita od požara i eksplozija na instalacijama, objektima i postrojenjima, uzimajući u obzir vrstu instalacija, specifičnost samog objekta i postrojenja, delatnost koja se u objektu obavlja i opasnost od požara i eksplozija za ljude i imovinu, kao i druge tehničke propise potrebne za sprovođenje ovog zakona.

#### **Član 35.**

Tehnički propis iz člana 34. ovog zakona može se pozvati na srpski standard na dva načina:

- 1) tehničkim propisom može se odrediti da je jedini način postizanja usaglašenosti sa zahtevima tog propisa ispunjavanje zahteva srpskog standarda na koji se tehnički propis poziva;
- 2) tehničkim propisom može se odrediti da je jedan od mogućih načina postizanja usaglašenosti za zahtevima tog propisa ispunjavanje zahteva srpskog standarda na koji se tehnički propis poziva.

Spisak standarda iz stava 1. ovog člana donosi ministar na obrascu čija je sadržina određena propisima o standardizaciji i objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

## **VI. KAZNENE ODREDBE**

### **Član 36.**

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice u slučaju da:

- 1) Zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove drži suprotno uslovima koji su određeni ovim zakonom (član 5.);

2) Ne izgradi, postavi i opremi postrojenja i objekte za skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u skladu sa propisima (član 6. stav 1);

3) Ne pribavi uslove za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata odnosno lokaciju za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata (član 6. stav 2);

4) ne pribavi saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara i eksplozija ili ne pribavi dokaz podobnosti objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara i eksplozija (član 8. stav 1);

5) ne obezbedi da tehnološki procesi iz člana 10. stav 1 imaju sistem za upravljanje i kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa (član 10. stav 1);

6) ne obezbedi da tehnološki procesi iz člana 10. stav 2 imaju ugrađen sistem za otkrivanje i javljanje požara (član 10. stav 2);

7) ne obezbedi da tehnološki procesi iz člana 10. stav 3 imaju ugrađen sistem za gašenje požara (član 10. stav 3);

8) tehnološke procese iz člana 11. vrši u objektima ili prostorijama koje nisu od drugih objekata i prostorija odvojeni na takav način da se spreči prenos požara (član 11);

9) Ne obezbedi bezbedno rasterećenje objekta ili prostorije usled pojave eksplozije (član 12);

10) Ne ugradi instalacije bezbednosne rasvete u objekat i postrojenje (član 13);

11) U tehnološkim procesima iz člana 14. ne primeni mere zaštite od statičkog elektriciteta radi sprečavanja izbijanja požara i eksplozija (član 14);

12) Objekti i postrojenja iz člana 15. nemaju zaštitu od atmosferskog pražnjenja (član 15);

13) Ne izradi analizu o zonama opasnosti (član 16. stav 3);

14) Objekte i postrojenja iz člana 17. ne opremi aparatima za početno gašenje požara ili ne obezbedi potreban broj aparata za početno gašenje požara (član 17);

15) Oprema i uređaji u objektima i instalacijama iz člana 18. nisu vidno obeleženi (član 18);

16) Rukuje sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima, a da nije organizovalo ili sproveo mere zaštite od požara i eksplozija, i nije izvršilo upoznavanje zaposlenih sa merama za sprečavanje i širenje požara i eksplozija, kao i postupcima za gašenje požara (član 19. stav 1);

17) Obavlja poslove skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti ili zapaljivih gasova a nije upoznao zaposlene sa merama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozija kao i sa postupcima za gašenje požara (član 20. stav 1);

18) Obavlja poslove skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti ili zapaljivih gasova, a da nije organizovalo ili sproveo mere zaštite od požara i eksplozija (član 20. stav 2);

19) U objektima i prostorijama iz člana 20. nije postavilo oznake o opasnosti od požara i eksplozija, uputstva za bezbedan rad i postupanje u slučaju nastanka požara i eksplozije (član 20. stav 4);

20) Zaposleni obavljaju poslove iz člana 21, a nisu položili stručni ispit iz oblasti zaštite od požara utvrđen članom 21 (član 21);

21) Obavlja skladištenje i promet u objektima, delovima objekata ili prostorijama koji nisu namenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova (član 22. stav 1);

22) Skladišti i obavlja promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u količinama većim od odobrenih (član 22. stav 2);

23) Drži gorive materije i hemikalije koje po svojim svojstvima mogu biti uzrok nastanka požara (član 22. stav 3);

24) Drži zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove u objektima, delovima objekata ili prostorijama koji nisu namenjeni za skladištenje ili promet bez ispunjenih propisanih uslove (član 23. stav 1);

25) Za zapaljive i gorive tečnosti ne poseduje ispravu koja sadrži podatak o tački paljenja (član 23 stav 2);

26) Upotrebljenu ambalažu ne čuva pod uslovima predviđenim za držanje i smeštaj zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova (član 24. stav 1);

27) Upotrebljenu ambalažu koja nije očišćena i sa koje nisu uklonjene oznake o opasnostima koristi za držanje tečnosti koja ne spadaju u kategoriju zapaljivih i gorivih tečnosti (član 24. stav 2);

28) U zonama opasnosti dozvoli držanje i upotrebu alata, uređaja, opreme i instalacija koje nisu predviđene za rad u zonama opasnosti (član 25. stav 1. tačka 1);

29) U zonama opasnosti dozvoli pušenje ili korišćenje otvorene vatre u bilo kom obliku (član 25. stav 1. tačka 2);

30) U zonama opasnosti dozvoli odlaganje zapaljivih i drugih materija koje nisu namenjene tehnološkom procesu (član 25. stav 1. tačka 3);

31) U zonama opasnosti dozvoli pristup vozilima koja pri radu svog pogonskog uređaja mogu proizvesti varničenje (član 25. stav 1. tačka 4);

32) U zonama opasnosti dozvoli nošenje odeće i obuće koja može dovesti do nagomilavanja statičkog elektriciteta i upotrebu uređaja i opreme koji nisu propisno zaštićeni od statičkog elektriciteta (član 25. stav 1. tačka 5);

33) Ne vrši održavanje i kontrolu ispravnosti objekata i postrojenja u skladu sa članom 26. st. 1. i 2 (član 26. st. 1. i 2);

34) Izvodi radove sanacije koje nisu u skladu sa tehničkom dokumentacijom na koju je pribavljena saglasnost prilikom izgradnje objekta (član 26. stav 3);

35) Ne izvesti ministarstvo o završetku radova sanacije a pre otpočinjanja upotrebe objekta (član 26. stav 4);

36) Ne održava i kontroliše aparate, uređaje, opremu, instalacije i sisteme u objektima i postrojenjima u skladu sa tehničkim propisima, standardima i uputstvima proizvođača (član 27. stav 1);

37) Ne vodi posebnu dokumentaciju o održavanju i kontroli ispravnosti aparata, uređaja, opreme, instalacije i sistema (član 27. stav 2);

38) Vršiti proveru ispravnosti bez ovlašćenja ministarstva (član 27. stav 3);

39) Održavanje i kontrolu rezervoara, posuda i tehnoloških procesnih sudova koji sadrže zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove vrši suprotno članu 28 (član 28);

40) Ne postupi u skladu sa merama naloženim rešenjem ministarstva iz člana 31. stav 1. tačke 1, 2, 3, 4, 5, 6. i 7 (član 31. stav 1. tačke 1, 2, 3, 4, 5, 6. i 7);

41) Ne postupi u skladu sa merama naloženim rešenjem ministarstva iz člana 31. stav 1. tačka 8 (član 31. stav 1. tačka 8);

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, organu državne uprave i organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaje iz stava 1 tačka 15) ovog člana kazniće se i lica koja neposredno obavljaju poslove iz člana 20. stav 1. ukoliko ne sprovode mere zaštite od požara i eksplozija u vezi sa poslovima koje obavljaju novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana pravnom licu se može izreći zaštitna mera zabrana vršenja delatnosti, a odgovornom licu u pravnom licu zabrana vršenja određenih poslova.

### **Član 37.**

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice u slučaju da:

1) zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove drži suprotno uslovima koji su određeni ovim zakonom (član 5);

2) Ne izgradi, postavi i opremi postrojenja i objekte za skladištenje zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u skladu sa propisima (član 6. stav 1);

3) Ne pribavi uslove za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata odnosno lokaciju za izgradnju i bezbedno postavljanje objekata (član 6. stav 2);

4) ne pribavi saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara i eksplozija ili ne pribavi dokaz podobnosti objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara i eksplozija (član 8. stav 1);

5) ne obezbedi da tehnološki procesi iz člana 10. stav 1. imaju sistem za upravljanje i kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa (član 10. stav 1);

6) ne obezbedi da tehnološki procesi iz člana 10. stav 2. imaju ugrađen sistem za otkrivanje i javljanje požara (član 10. stav 2);

7) ne obezbedi da tehnološki procesi iz člana 10. stav 3. imaju ugrađen sistem za gašenje požara (član 10. stav 3);

8) tehnološke procese iz člana 11. vrši u objektima ili prostorijama koje nisu od drugih objekata i prostorija odvojeni na takav način da se spreči prenos požara (član 11) ;

9) Ne obezbedi bezbedno rasterećenje objekta ili prostorije usled pojave eksplozije (član 12);

10) Ne ugradi instalacije bezbednosne rasvete u objekat i postrojenje (član 13);

11) U tehnološkim procesima iz člana 14. ne primeni mere zaštite od statičkog elektriciteta radi sprečavanja izbijanja požara i eksplozija (član 14);

12) Objekti i postrojenja iz člana 15. nemaju zaštitu od atmosferskog pražnjenja (član 15);



- 13) Ne izradi analizu o zonama opasnosti (član 16. stav 3);
- 14) Objekte i postrojenja iz člana 17. ne opremi aparatima za početno gašenje požara ili ne obezbedi potreban broj aparata za početno gašenje požara (član 17);
- 15) Oprema i uređaji u objektima i instalacijama iz člana 18. nisu vidno obeleženi (član 18);
- 16) Rukuje sa zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima, a nije sproveo mere zaštite od požara i eksplozija (član 19. stav 2);
- 17) Neposredno obavlja poslove skladištenja, držanja i prometa zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova, a nije sproveo i izvršilo kontrolu mera zaštite od požara i eksplozija (član 20. stav 3);
- 18) U objektima i prostorijama iz člana 20. nije postavilo oznake o opasnosti od požara i eksplozija, uputstva za bezbedan rad i postupanje u slučaju nastanka požara i eksplozije (član 20. stav 4);
- 19) Obavlja poslove iz člana 21, a nije položilo stručni ispit iz oblasti zaštite od požara utvrđen članom 21 (član 21);
- 20) Obavlja skladištenje i promet u objektima, delovima objekata ili prostorijama koji nisu namenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova (član 22. stav 1);
- 21) Skladišti i obavlja promet zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova u količinama većim od odobrenih (član 22. stav 2);
- 22) Drži gorive materije i hemikalije koje po svojim svojstvima mogu biti uzrok nastanka požara (član 22. stav 3);
- 23) Drži zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove u objektima, delovima objekata ili prostorijama koji nisu namenjeni za skladištenje ili promet bez ispunjenih propisanih uslove (član 23. stav 1);
- 24) Za zapaljive i gorive tečnosti ne poseduje ispravu koja sadrži podatak o tački paljenja (član 23. stav 2);
- 25) Upotrebljenu ambalažu ne čuva pod uslovima predviđenim za držanje i smeštaj zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova (član 24. stav 1);
- 26) Upotrebljenu ambalažu koja nije očišćena i sa koje nisu uklonjene oznake o opasnostima koristi za držanje tečnosti koja ne spadaju u kategoriju zapaljivih i gorivih tečnosti (član 24. stav 2);
- 27) U zonama opasnosti drži i upotrebljava alat, uređaje, opremu i instalacije koje nisu predviđene za rad u zonama opasnosti (član 25. stav 1. tačka 1);
- 28) U zonama opasnosti puši ili koristi otvorenu vatru u bilo kom obliku (član 25. stav 1. tačka 2);
- 29) U zonama opasnosti odlaže zapaljive i druge materije koje nisu namenjene tehnološkom procesu (član 25. stav 1. tačka 3);
- 30) U zonama opasnosti pristupi vozilima koja pri radu svog pogonskog uređaja mogu proizvesti varničenje (član 25. stav 1. tačka 4);
- 31) U zonama opasnosti nosi odeću i obuću koja može dovesti do nagomilavanja statičkog elektriciteta i upotrebljava uređaje i opremu koja nije propisno zaštićena od statičkog elektriciteta (član 25. stav 1. tačka 5);
- 32) Ne vrši održavanje i kontrolu ispravnosti objekata i postrojenja u skladu sa članom 26. st. 1. i 2 (član 26. st. 1. i 2);

33) Izvodi radove sanacije koje nisu u skladu sa tehničkom dokumentacijom na koju je pribavljena saglasnost prilikom izgradnje objekta (član 26. stav 3);

34) Ne izvesti ministarstvo o završetku radova sanacije a pre otpočinjanja upotrebe objekta (član 26. stav 4);

35) Ne održava i kontroliše aparate, uređaje, opremu, instalacije i sisteme u objektima i postrojenjima u skladu sa tehničkim propisima, standardima i uputstvima proizvođača (član 27. stav 1);

36) Ne vodi posebnu dokumentaciju o održavanju i kontroli ispravnosti aparata, uređaja, opreme, instalacije i sistema (član 27. stav 2);

37) Vršiti proveru ispravnosti bez ovlašćenja ministarstva (član 27. stav 3);

38) Održavanje i kontrolu rezervoara, posuda i tehnoloških procesnih sudova koji sadrže zapaljive i gorive tečnosti i zapaljive gasove vrši suprotno članu 28 (član 28);

39) Ne postupi u skladu sa merama naloženim rešenjem ministarstva iz člana 31. stav 1. tačke 1, 2, 3, 4, 5, 6. i 7 (član 31. stav 1. tačke 1, 2, 3, 4, 5, 6. i 7);

40) Ne postupi u skladu sa merama naloženim rešenjem ministarstva iz člana 31. stav 1. tačka 8 (član 31. stav 1. tačka 8).

## **VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Član 38.**

Podzakonski akti za izvršavanje ovog zakona biće doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do stupanja na snagu podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana primenjivaće se odredbe važećih propisa, ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Do donošenja i stupanja na snagu propisa prema članu 34. ovog zakona i dalje će se primenjivati sledeći propisi:

1) Pravilnik o izgradnji stanica za snabdevanje gorivom motornih vozila i o uskladištavanju i pretakanju goriva („Službeni list SFRJ”, br. 27/71 i 29/71);

2) Pravilnik o izgradnji postrojenja za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa („Službeni list SFRJ”, br. 24/71 i 26/71);

3) Pravilnik o smeštaju i držanju ulja za loženje („Službeni list SFRJ”, broj 45/67);

4) Pravilnik o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti („Službeni list SFRJ”, br. 20/71 i 23/71);

5) Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica („Službeni list SFRJ”, br. 10/90 i 52/90).

### **Član 39.**

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama zakona koji je važio u vreme pokretanja postupka.

**Član 40.**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima („Službeni glasnik SRS”, br. 44/77, 45/85 i 18/89 i „Službeni glasnik SRS”, br. 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05), u delu kojim se uređuje oblast zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova.

**Član 41.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.